

Силабус курсу

ГЕОГРАФІЯ МАТЕРИКІВ І ОКЕАНІВ

Освітній ступінь – бакалавр

Галузь знань: 10 Природничі науки

Спеціальність: 106 Географія

Освітньо-професійна програма Географія

Кількість кредитів – 5

Рік підготовки, семестр – 3 рік, 1 семестр

Компонент освітньої програми: нормативний

Дні занять: згідно з розкладом занять

Консультації: згідно з графіком індивідуальної роботи

Мова викладання: українська

Керівник курсу

к. геог.н., викл. **Гулик Сергій Володимирович**

Контактна інформація

ser_gul@ukr.net 0352-43-61-54

Опис дисципліни

Мета – сформувати у студентів науково-світоглядні уявлення про навколишній світ, його різноманітність, закономірності розвитку та просторову диференціацію природи Світового океану, ознайомлення з геолого-геоморфологічною будовою, походженням, особливостями гідрофізики та гідрохімії, клімату, біогеографією та фізико-географічним районуванням водної поверхні Землі; диференціацію природи суходільної поверхні Землі, ознайомлення з географічним положенням, геолого-геоморфологічною будовою, кліматом гідрологічними особливостями, біогеографією та фізико-географічним районуванням материків.

Основними завданнями вивчення дисципліни є формування у студентів стійких знань про:

- загальні географічні закономірності диференціації природи Земної поверхні та їх проявлення в межах окремих материків, їх фізико-географічних регіонів;
- складні взаємозв'язки, які відбуваються між окремими компонентами природи, зумовлюючи велику різноманітність природи як на всій поверхні Землі, так і в межах окремих материків;
- глобальні та регіональні географічні проблеми, з якими стикається Людство на сучасному етапі свого розвитку.

Навчальний контент

	Теми	Результати навчання
	Змістовий модуль 1. Географія водної поверхні Землі	
1	Тема 1 Історія вивчення Світового океану, гіпотези походження і еволюція його вод.	<i>Знати основні етапи дослідження Світового океану, гіпотези їх походження</i>

2	Тема 2 Загальна фізико-географічна характеристика Світового океану	<i>Володіти знаннями про основні геотектури і морфоструктури дна Світового океану, чинники формування клімату світового океану, особливості терміки океанічних вод, закономірності розподілу температур поверхневих вод, різноманітність органічного світу океану, поділ океанічних організмів за способом життя</i>
3	Тема 3. Регіональна фізико-географічна характеристика Світового океану	<i>Знати фізико-географічні характеристики Тихого, Атлантичного, Індійського, Південного та Північного Льодовитого океанів.</i>
Змістовий модуль 2. Географія суходільної поверхні Землі		
4	Тема 4. Загальна фізико-географічна характеристика Африки.	<i>Володіти знаннями про географічне положення., головні етапи формування і розвитку природи материка, тектонічні структури і рельєф, особливості клімату, внутрішні води та різноманіття органічного світу</i>
5	Тема 5. Загальна фізико-географічна характеристика Австралії	<i>Володіти знаннями про географічне положення., головні етапи формування і розвитку природи материка, тектонічні структури і рельєф, особливості Клімату, внутрішні води та різноманіття органічного світу</i>
6	Тема 6. . Фізико-географічна характеристика Океанії	<i>Володіти знаннями про географічне положення., головні етапи формування і розвитку природи Океанії, тектонічні структури і рельєф, особливості клімату, внутрішні води та різноманіття органічного світу</i>
7	Тема 7. Загальна і регіональна фізико-географічна характеристика Антарктиди	<i>Володіти знаннями про географічне положення., головні етапи формування і розвитку природи материка, тектонічні структури і рельєф, особливості клімату, внутрішні води та різноманіття органічного світу</i>
8	Тема 8. Загальна фізико-географічна характеристика Південної Америки.	<i>Володіти знаннями про географічне положення., головні етапи формування і розвитку природи материка, тектонічні структури і рельєф, особливості клімату, внутрішні води та різноманіття органічного світу</i>

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 2.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
ЗК 7	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ФК 2	Здатність застосовувати знання і розуміння основних характеристик, процесів, історії і складу природи і суспільства
ФК 4	Здатність застосовувати кількісні методи при дослідженні сфер ландшафтної оболонки
ФК 5	Здатність аналізувати склад і будову геосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово- часових масштабах.
ФК 8	Самостійно досліджувати природні матеріали та статистичні дані (у відповідності до спеціалізації) в польових і лабораторних умовах, описувати, аналізувати, документувати і презентувати результати
Р01	Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії географії, а також світоглядних наук
Р02	Знати і розуміти основні види географічної діяльності, їх поділ.
Р03	Пояснювати особливості організації географічного простору .
Р05	Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області географічних

	наук.
P06	Використовувати інформаційні технології, картографічні та геоінформаційні моделі в галузі географічних наук
P07	Визначати основні характеристики, процеси, історію і склад ландшафтної оболонки та її складових.

Літературні джерела

1. Атлас вчителя. Київ, Картографія, 2010. 328 с.
2. Богданов Ю. А. Региональная физическая география Мирового океана. Москва : Высшая школа, 1985.
3. Гудзевич А. В. Регіональна фізична географія (Європа і Азія.). Вінниця : «Гіпаніс», 2005. 510 с
4. Д. Ковалишин, О. Волік, П. Демянчук, С. Гулик, Л. Царик. Регіональна фізична географія поверхні Землі. Навчальний посібник. В 2-х ч. Тернопіль : ZZ print, 2013. 512 с
5. Ковалишин Д., Сивий М., Дем'янчук П., Гулик С., Гавришок Б., Волік О. Регіональна фізична географія поверхні Землі. Навчальний посібник. В 3 -х ч. Ч.3. Тернопіль, 2018, 568 с
6. Ковалишин Д. І., Сивий М. Я., Дем'янчук П. М., Волік О. В., Гулик С. В., Гавришок Б. Б., Алексієвець М.О. Регіональна фізична географія поверхні Землі. В 4-х ч. Ч. 4. Суходільна поверхня Землі (Євразія). Кн. 1. Європа: Посібник для студентів географічних спеціальностей закладів вищої освіти / За редакцією проф. М. Сивого та проф. Й. Свинка. Тернопіль – Торонто: Осадца Ю. В., 2020. 392 с.
7. Ковалишин Д. І., Сивий М. Я., Дем'янчук П. М., Волік О. В., Гулик С. В., Гавришок Б. Б. Регіональна фізична географія поверхні Землі. В 4-х ч. Ч. 4. Суходільна поверхня Землі (Євразія). Кн. 2. Азія: Посібник для студентів географічних спеціальностей закладів вищої освіти / За редакцією проф. М. Сивого та проф. Й. Свинка. Тернопіль – Торонто: Осадца Ю. В., 2020. 376 с.
8. Костів Л.Я. Фізична географія материків і океанів. Африка : нав.-методичний посібник. Львів, 2017. 184 с.
9. Міхелі С.В. Фізична географія Північної Америки: навч. посібник. Київ : Перун, 2019. 284 с.
10. Навчально-методичний комплекс дисципліни «Географія материків та океанів». Електронний ресурс. Режим доступу: /elr.tnpu.edu.ua/course/ view.php?id=1152
11. Панасенко Б. Д. Фізична географія материків: Навчальний посібник. Ч.1. Материки південної півкулі. Вінниця : ЕкоБізнесЦентр, 1999. 200 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час розв'язання тестових завдань та написання контрольних робіт є забороненим. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 усне опитування, тести, завдання	34
Модуль 2 усне опитування, тести, завдання	34
ІНДЗ	12
Підсумковий контроль – тести,	20

Вид підсумкового контролю – екзамен

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план лекцій)
- 2) Тематика та зміст лабораторних занять
- 3) Завдання для модульних та підсумкового контролів
- 4) Електронне навчання в системі MODLE

**-Силабус курсу
ГЕОГРАФІЯ МАТЕРИКІВ ТА ОКЕАНІВ (Північна Америка,
Євразія)**

Освітній ступінь – перший (бакалаврський)
Галузь знань: 10 Природничі науки
Спеціальність: 106 Географія
Освітньо-наукова програма Географія
Кількість кредитів – 3
Рік підготовки, семестр – 3 рік, 6 семестр
Компонент освітньої програми: обов’язковий
Дні занять: згідно з розкладом занять заліково-екзаменаційної сесії
Консультації: згідно з графіком індивідуальної роботи
Мова викладання: українська

Керівник курсу

к.г.н., доц. Питуляк Мирослава Романівна

**Контактна
інформація**

myroslava.pytuliak@gmail.com 0352-43-61-54

Опис дисципліни

Курс «Географія материків і океанів (Північна Америка, Євразія)» призначений для вивчення фізико-географічних особливостей материків, закономірностей та просторової диференціації природних умов.

Метою курсу є вивчити головні риси тектоніки, геології, клімату, внутрішніх вод, ґрунтового покриву, рослинності, природних зон материків, з’ясувати особливості та чинники фізико-географічної диференціації в Євразії та Північній Америці.

Навчальний контент

Теми	Результати навчання
Змістовий модуль 1. Загальна і регіональна характеристика Північної Америки	
Тема 1. Загальна фізико-географічна характеристика Північної Америки	Знати історію дослідження природи Північної Америки;
Тема 2. Регіональна фізико-географічна характеристика Північної Америки.	Знати історію формування природи Північної Америки; Знати особливості тектоніки, геологічної будови рельєфу і корисних копалини Північної Америки; Знати кліматичні особливості і внутрішні води Північної Америки;; Знати ґрунти, рослинність, природні зони Північної Америки; Знати фізико-географічне районування Північної Америки;
Змістовий модуль 2. Основні риси природи Євразії	
Тема 3. Особливості географічного положення і берегової лінії Євразії	Знати історію дослідження природи Євразії; Знати історію формування природи Євразії
Тема 4. Геологічна історія і тектоніка Євразії.	Знати особливості тектоніки, геологічної будови, рельєфу і корисних копалини,
Тема 5. Основні події в четвертинному періоді на території Євразії.	Знати кліматичні особливості і внутрішні води; Знати ґрунти, рослинність, природні зони;

Тема 6. Рельєф Євразії	
Тема 7. Клімат Євразії.	
Тема 8. Поверхневі і підземні води та сучасне зледеніння Євразії	
Тема 9. Ґрунти і рослинність Євразії.	
Тема 10. Фауна і тваринний світ Євразії.	
Тема 11. Географічні пояси і природні зони	
Змістовий модуль 3. Фізико-географічне районування Євразії	
Тема 12. Фізико-географічне районування Євразії.	Знати фізико-географічне районування Євразії. Знати чинники формування природи материка його частин та фізико-географічних регіонів. Аналізувати особливості і закономірності територіальної диференціації компонентів та елементів географічної оболонки (тектоніки, геологічної будови, корисних копалин, рельєфу, клімату, поверхневих та підземних вод, ґрунтів, органічного світу, географічних поясів та природних зон) материка та його фізико-географічних регіонів.
Тема 13. Фізико-географічні країни Європейської острівної Арктики і Західної Європи.	
Тема 14. Східноєвропейська рівнинна ФГК	
Тема 15. ФГК Європи. Урал і Кримсько-Кавказька ФГК.	
Тема 16. Фізико-географічні країни Сибіру	
Тема 17. Фізико-географічні країни Східної Азії.	
Тема 18. ФГК Середньої і Центральної Азії	
Тема 19. ФГК Західної Азії.	
Тема 20. ФГК Південної і Південно-Східної Азії.	

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 7	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ФК 2.	Здатність застосовувати знання і розуміння основних характеристик, процесів, історії і складу природи і суспільства
ФК 4	Здатність застосовувати кількісні методи при дослідженні сфер ландшафтної оболонки.
ФК 5	Здатність аналізувати склад і будову геосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах.
ФК 8	Самостійно досліджувати природні матеріали та статистичні дані (у відповідності до спеціалізації) в польових і лабораторних

	умовах, описувати, аналізувати, документувати і презентувати результати.
Р 01.	Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії географії, а також світоглядних наук.
Р 02	Знати і розуміти основні види географічної діяльності, їх поділ.
Р 03.	Пояснювати особливості організації географічного простору
Р 04	Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області географічних наук.
Р 06	Використовувати інформаційні технології, картографічні та геоінформаційні моделі в галузі географічних наук.
Р 07	Визначати основні характеристики, процеси, історію і склад ландшафтної оболонки та її складових.

Літературні джерела

1. Власова Т.В., Аршинова М.А., Ковалева Т.А. Физическая география материков и океанов, — М.: Academia, 2005.
2. Гудзевич А.В. Регіональна фізична географія (Європа і Азія.). – Вінниця: «Гіпаніс», 2005. – 510 с
3. Панасенко Б.Д. Фізична географія материків: Навчальний посібник. В 2 ч. – Ч. I. Материки південної півкулі. – Вінниця: ЕкоБізнесЦентр, 1999. – 200 с.
4. Панасенко Б.Д. Фізична географія материків та океанів: Навчальний посібник. Частина II Євразія. – Вінниця: «Гіпаніс», 2005. – 510 с.
5. Половина І.П. Фізична географія Європи. Ч.1. – К.: Артк, 1998.
6. Петрушина М. Н., Самойлова Г. С., Щербакова Л. Н. Физическая география России и сопредельных территорий. – М.: Изд-во МГУ, 2002.
7. Шищенко П.Г. Фізична географія материків і океанів: у 2-х томах. Т.1. Азія / П.Г.Шищенко, О.В. Аріон, В.В.Удовиченко та ін.. за ред.. П.Г.Шищенко. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2009. – 643 с.
8. Шищенко П.Г. Фізична географія материків і океанів: у 2-х томах. Т.2. Європа / П.Г.Шищенко, В.В.Удовиченко, Ю.А.Олішевська та ін.. за ред.. П.Г.Шищенко. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2010. – 464 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт заборонені. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі лабораторного заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
ЗМ 1 (теми 1- 2) усне опитування, тести, завдання	20
ЗМ 2 (теми 3-11) усне опитування, тести, завдання	26
ЗМ 2 (теми 12- 20) усне опитування, тести, завдання	15
ІНДЗ (1 – 20 теми)	14
Екзамен (теми 1 - 10) тести, завдання	20
Вид підсумкового контролю	екзамен

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Робоча програма навчальної дисципліни;
- 2) Навчальний контент (повний текст лекцій)
- 3) Тематика та зміст практичних і лабораторних робіт.
- 4) Завдання для підсумкового контролю (екзаменаційні питання)
- 5) Електронне навчання в системі MOODLE